

У Влади Србије потписан уговор са аустријским Атеком

БАСЕН НАШАО ДОБРОГ ИНВЕСТИТОРА

М. Динкић: Реч је о једном од највећих уговора од почетка приватизације у Србији јер је понуђена и остварена цена 466 милиона долара за имовину РТБ-а плус 230 милиона за инвестиције. – Купац се обавезао и да преузме 4.691 запосленог, као и да у року од три године од дана затварања трансакције не буде отпуштања радника. – М. Ковач: Желимо да од РТБ-а направимо велику и конкурентну компанију тако што ћемо повећати производњу, унапредити заштиту животне средине, а један од приоритета биће и сигурност и здравље наших радника. – М. Цонић: Уколико га упоредимо са уговором са румунским Купромом, овај уговор је неупоредиво повољнији за РТБ Бор и државу

(Фото: С. Миљевић)

БЕОГРАД. – Влада Републике Србије саопштила је да је на седници од 7. фебруара донела закључак о усвајању Уговора о преносу одобрења за експлоатацију између Републике Србије, Агенције за приватизацију и Рударско-топионичарског басена Бор, с једне, и конзорцијума "A-Tec Minerals and Metals Holding GmbH", "A-Tec Industries AG" и "Montanwerke Brixlegg AG", с друге стране. Овај, као и Уговор о купопродаји путем јавног тендера одређене имовине друштва Рудници бакра Бор Д.О.О. у реструктурирању, Рудник Бакра Мајданпек Д.О.О. у реструктурирању и Топионица и рафинација бакра Бор Д.О.О. у реструктурирању, у име купца, потписали су Bernhard

Ripel, директор компаније РТБ "Minerals and metals" D.O.O Београд, и Мирко Ковач, сувласник компаније "А - Тес", у име ВРС Александар Поповић, министар рударства и енергетике, и Млађан Динкић, министар економије и регионалног развоја, Агенције за приватизацију директор Весна Цинић, а у име субјекта приватизације Миодраг Цонић, в.д. генералног директора РТБ-а, Драган Бојовић, в. д. директора РББ-а, Витомир Миладиновић, в. д. директора РБМ-а, и Блажо Лековски, в. д. директора ТИР-а.

- Морам да изразим задовољство у име Министарства економије и регионалног развоја и Владе Републике Србије постигнутом ценом и одличним инве-

стиционим програмом, односно што је РТБ пронашао доброг инвеститора. Реч је о једном од нај-

стане загађивање овог региона тиме што ће се изградити потпуно нова топионица у складу са

Обострано задовољство: Мирко Ковач и Млађан Динкић (фото: С. Миљевић)

Последња вест

Атек уплатио 150 милиона долара

Министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић изјавио је, 29. фебруара на конференцији за новинаре у ВРС, да је Атек уплатио 150 милиона долара, што представља део уговорене цене за куповину РТБ-а Бор, као и да је потврда о уплати новца стигла у ово министарство. Динкић је још рекао да није изненађен уплатом јер би у супротном аустријска компанија изгубила 10 милиона долара, а то је веома висока гаранција за неизвршење потписаног уговора. Сада је већ потпуно извесно да ће до 4. априла Аустријанци уплатити и остатак новца за куповину борског комбината бакра – додао је, том приликом, министар Динкић. Наиме, они ће до тог рока морати да уплате још 364 милиона долара јер је у укупну цену за комбинат бакра урачуната и цена његове обртне имовине у износу од 48 милиона долара.

Ј. С.

већих уговора уопште од почетка приватизације у Србији јер је понуђена и остварена цена 466 милиона долара за имовину РТБ-а плус, како је у преговорима договорено, 230 милиона долара за инвестиције. Циљ није био да се продајом РТБ-а врате нагомилани дугови него и да борски басен буде далеко модернији, да рудари имају сигуран посао и много боље услове рада, а да пре-

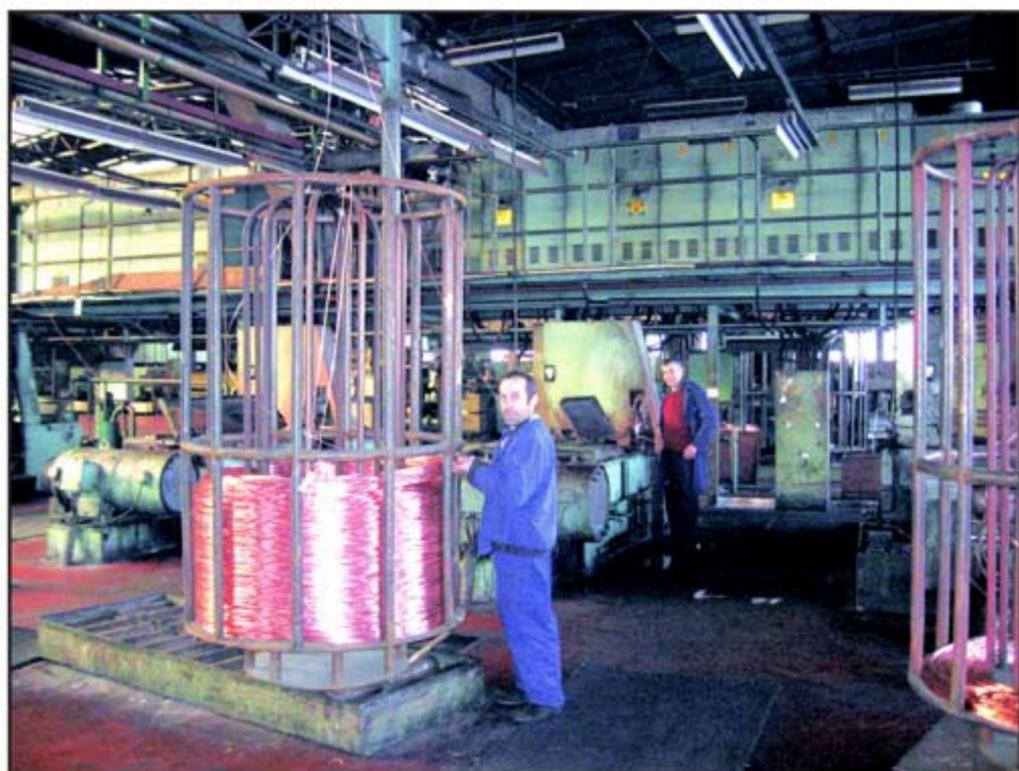
најновијим европским стандардима – рекао је министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић на конференцији за новинаре одржаној 7. фебруара у прес сали ВРС након потписивања уговора са представницима аустријског конзорцијума "Атек – Брикслег" о продаји борског

Наставак на страни 3.

Агенција расписала четврто јавно надметање за продају Фабрике
лак жице

Аукција једанаестог априла

Почетна цена (по иновираним програму) износи безмало 260 милиона динара, а рок за подношење пријава истиче трећег априла у пола пет по подне

Процена вредности ФЛЖ је иновирана

ФЛЖ. – Пошто средином прошле године Швајцарци нису уплатили износ којим су “купили” борску Фабрику лак жице, ликвидирали овог пролећа улазе у нови круг потраге за будућим власником. Наиме, Агенција за приватизацију је (четвртог марта) огласила јавно надметање за продају непокретне имовине и опреме овог предузећа, заједно са земљиштем на коме је изграђено а укупне је површине 30 хектара. Почетна продајна цена је 259,1 милион динара, а обавезни депозит 25,9 милиона. Рок за подношење пријава истиче трећег априла у 16 сати и 30 минута, па ће се већ тада знати хоће ли бити аукције заказане за 11. април у 14 сати.

Према речима Велибора Ђерговића, директора ФЛЖ, после неуспешног трећег покушаја у Фабрици су анализирани узроци таквог исхода. Оцењено је да потенцијални купци нису били задовољни ставком да се градско грађевинско земљиште ФЛЖ у тендерској документацији вреднује са 99,8 милиона. Поготово што је политика локалне самоуправе у Бору таква да се потенцијални инвеститори стимулишу тако што им се

оно додељује без накнаде на 99 година.

– Зато смо захтевали да се иновира процена вредности ФЛЖ са наглашом на то да су тржишни услови у Бору другачији него у другим срединама, и да се размотри висина накнаде за то земљиште. Јер, нонсенс је да неко сада, при куповини ФЛЖ, да 99,8 милиона, а сутра опет, ако се промени закон, мора да га откупује од државе. Саветник и судски вештаци су поново проценили и са тог становишта је иновирана цена имовине ФЛЖ – казао нам је Ђерговић. – Како је она мања од претходне, у разговору са Агенцијом за приватизацију и консултатном, дошло се до закључка да је, ипак, пожељно да се на ову прву аукцију (по иновираним програму) не иде са том најнижом, него да се крене од друге, управо објављене. Она је најприближнија оној са прошлогодишње неуспеле продаје, односно већа је за 18-ак милиона. Ако она не “прође”, онда ће се ићи на трећу, по Закону о аукцијама имовине, а то би био други покушај продаје по иновираним програму (или укупно пети).

Љ. Алексић

Приватизације хемијске индустрије при крају

Грци платили Прахово

НЕГОТИН. – Грчка фирма “Неохимики лаврентиалис”, прворангирана на тендеру за приватизацију “Индустрије хемијских производа Прахово” (ИХП), уплатила је пун износ од пет милиона евра, колико је прецизирано уговором са агенцијом за приватизацију, потврдио је **Младен Тришић**, генерални директор.

Приватизација највећег крајинског привредног колектива са више од 600 запослених, која у свом саставу има погоне хемијске индустрије, луку и речну флоту, биће окончана после избора нових руководећих органа, најкасније за три недеље. Грчка фирма има обавезу улагања од 20 милиона евра у наредне две године.

„Новости“

На петој аукцији ФОД се нада новом власнику

Неколико озбиљних кандидата

Тринаестог марта, када је последњи рок за предају понуда, знаће се колико су била искрена њихова писма о намерама, а 21. марта и потенцијални власник уколико се аукција одржи. – Половина капацитета Фабрике ангажована на пословима за РТБ, а остатак за “Ју-ес-стил” и Холцим, док са суботичким “Севером” почиње ревитализација две хидроелектране на Морави

ФОД. – Држећи се начелног договора да се нова лицитација расписује тек након озбиљнијег интересовања купаца, Агенција за приватизацију је то и учинила пошто су јој од неколико компанија стигла писма да су заинтересоване за борску Фабрику опреме и делова. Јавно надметање за куповину непокретности и опреме ФОД-а заказано је за 21. март у 14 сати, али ће се још 13. марта знати да ли ће се кандидати заиста појавити пошто тога дана у 16 сати и 30 минута истиче рок за подношење пријава и уплату депозита од 17,9 милиона динара. Ово ће бити пети покушај продаје ове фабрике, а почетна цена остаје 179,9 милиона динара, колика је била и на претходној лицитацији крајем маја 2007. када је “продата” Швајцарцима. Међутим, пошто они ни у продуженом року нису исплатили ову суму, уговор је после два месеца раскинут, а Фабрика опреме и делова, за коју су многи прогнозирали да ће се продати међу првима, остала је да чека нову прилику.

Поучен оваквим искуствима директор ФОД-а Драган Цветковић нерадо је прихватио разговор о приватизацији. Ипак, рекао нам је да се нада позитивном исходу с обзиром на то да се заинтересовало неколико озбиљних компанија. Али, каже он, купци одлучују о својим парама и у последњем тренутку могу да се предомисле. Цветковић сматра да је завршница приватизације Басена

Драган Цветковић

50 до 60 одсто капацитета Фабрике ради за потребе РТБ-а (понтон, трећа секција флотације у “В. Кривељу” и челична подрграда колектора испод јаловишта, стални послови у Топионици). Неких 20-30 одсто послова је за српско тржиште, првенствено за “Ју-ес-стил” и “Холцим” Поповац, док су двадесетак одсто извозни аранжмани. Највећи захвати су у “Холциму” (тракасти транспортери и опрема за њих), а отвара се нов велики посао, заједно са “Севером” из

Почетна цена за ФОД остала је 179,9 милиона динара

утицала на боље сагледавање улоге коју би ФОД могао да одигра у репарацији и инвестиционим захватима након промене власника над Басеном. А, ФОД је најкомпетентнији и најкомпатибилнији на тој опреми и у том начину рада.

– Што се тиче посла, ФОД га и сада има доста – каже Цветковић. – Машински део капацитета је потпуно упослен, док га је у електро-погонима мање. Али, чине се напори да се и они упосле што боље. Као и до сада,

Суботице, на ревитализацији двеју хидроелектрана на Морави. Једна је у Овчар Бањи, а ових дана се очекује потписивање уговора за другу, ХЕ “Међувршје”. То су врло интересантни и за нас важни послови који се доводезују на сличне које смо радили за аустријско тржиште у области хидроенергетике. Радимо и за бугарски рудник Челопек, а наручилац посла је “Metso Minerals” из Аустралије.

Љ. Алексић

У Влади Србије потписан уговор са аустријским Атеком

БАСЕН НАШАО ДОБРОГ ИНВЕСТИТОРА

М. Динкић: Реч је о једном од највећих уговора од почетка приватизације у Србији јер је понуђена и остварена цена 466 милиона долара за имовину РТБ-а плус 230 милиона за инвестиције. – Купац се обавезао и да преузме 4.691 запосленог, као и да у року од три године од дана затварања трансакције не буде отпуштања радника. – М. Ковач: Желимо да од РТБ-а направимо велику и конкурентну компанију тако што ћемо повећати производњу, унапредити заштиту животне средине, а један од приоритета биће и сигурност и здравље наших радника. – М. Цонић: Уколико га упоредимо са уговором са румунским Купромом, овај уговор је неупоредиво повољнији за РТБ Бор и државу

Наставак са стране 1.

комбината бакра. Он је најпре истакао да је овлашћење за овај потпис добијено једногласном одлуком Владе, додуше, на "телефонској седници", са само једном тачком дневног реда, а то је продаја РТБ-а. Додао је да је уговором предвиђено да се финансијска трансакција изврши најкасније до 25 радних дана од момента потписивања, а потом је појаснио структуру инвестиционог плана Атека.

- Близу 131 милион долара ће ићи на осавремењавање Топионице у складу са најбољим доступним технологијама, а капацитет ће бити између 350.000 и 400.000 тона концентрата бакра годишње. Предвиђен је, такође, читав низ инвестиција у рударску делатност – 67,5 милиона долара у РББ и 31,5 милиона у РБМ. За нас је било веома важно да се води рачуна и о модернизацији опреме како би се повећала про-

- Реч је о суми од 25 милиона евра, и исплата ће почети најкасније за 25 радних дана, колико је рок да Атек уплати уговорену цену. Радници ће добити стимулативне отпремнине, тачније награде у вредности од 200 евра по години стажа. Исплата ове накнаде омогућена је недавним изменама Закона о приватизацији радницима који раде у предузећима која су због дугова у реструктурирању, па немају право на акције тих предузећа. Ако се синдикати сложе да се ово прошири и на пензионере и бивше запослене, Министарство економије нема ништа против. У том случају би вредност по години стажа била знатно нижа јер ако се иста сума подели на више људи, свако ће добити мање, али то је оно што ми можемо да поделимо – само оно што имамо. Запослени у РТБ-у, такође, имају право да се пријаве за бесплатне акције.

После потписивања уговора, Мирко Ковач је изјавио да је за-

Близу 131 милион долара ће бити уложено у осавремењавање Топионице (фото: Љ. Алексић)

Бернард Рипел, Мирко Ковач, Млађан Динкић и Весна Цонић на конференцији за новинаре (фото: С. Миљевић)

дуктивност, а у Бору, с друге стране, о заштити животне средине. Изградњом нове топионице тај циљ ћемо постићи. Наиме, купац треба да инвестира у опрему за заштиту животне средине и мора да испоштује еколошке стандарде у наредне четири године од момента закључења трансакције. Купац се, такође, обавезао и да преузме 4.691 запосленог у РТБ-у и да у року од три године од дана затварања трансакције не буде отпуштања по основу економског, технолошког или организационог вишка, као и да испуни све остале захтеве из минималног социјалног програма.

Министар Динкић је рекао и да ће поднети иницијативу Влади Србије да се део средстава који ће од продајне цене од 466 милиона долара ући у државну касу исплати запосленима у овој компанији као замена за акције које нису могли да остваре у фирми.

довољан што су интензивни преговори донели резултате, као и да ће износ од 466 милиона долара бити исплаћен у готовини, а да је новац обезбеђен из средстава

компаније и од кредита конзорцијума банака.

- Ово је за нас велика шанса и одговорност и желим да вас уверим да ми ову инвестицију схватамо веома озбиљно. Куповина РТБ-а једна је од наших најважнијих инвестиција и очекујемо да ћемо значајно увећати учешће производње бакра у профиту групе Атек, које сада износи око 25 одсто захваљујући укупној производњи 170.000 тона бакра годишње у Аустрији, Словачкој и Француској. У Европи постоје само четири велика рудника бакра, а смисао нашег улагања и циљ јесте да борски Басен постане највећи међу њима. Желимо да од РТБ-а направимо велику и апсолутно конкурентну западноевропску компанију. Повећаћемо производњу новим улагањима, унапредићемо заштиту животне средине тако што ћемо да је ускладимо са строгим еколошким стандардима Европске уније, а један од при-

оритета биће и сигурност и здравље наших радника. Као модел може да послужи рад аустријске топионице Брикслег, која производи 100.000 тона бакра годишње, а притом не угрожава туристичке центре на домаћим којих се налази – нагласио је Ковач.

А, управо потписани уговор са Атеком овако је прокоментаришао Миодраг Цонић, в. д. генералног директора Басена.

- Уколико га упоредимо са уговором са румунским Купромом, овај уговор је неупоредиво повољнији за РТБ Бор и државу. Најпре, купопродајна цена је сада 466 милиона долара, а обим инвестиција 230 милиона, уместо ондашњих 400 милиона, односно 176 милиона долара. Укупна улагања аустријске компаније ће износити више од 700 милиона долара, не рачунајући део екологије који није везан за повећање производње и увођење нових технологија. Атек преузима и већи број радника – уместо 4.521, он се обавезао да преузме 4.691 запосленог, што је 170 радника више. И бонитет овог купца је много бољи јер располаже вишеструко већом имовином и годишњим приходом од претходног. Атек, такође, има обавезу да изгради нову, модерну аутогену топионицу, док је Купром предлагао увођење хидрометалуршке прераде, тзв. хидрокопер технологију која се нигде у свету не користи у комерцијалне сврхе. Пословодство Басена једино није задовољно тиме што није постигнут договор о додатном социјалном програму са репрезентативним синдикатима.

Накнадни рок – 4. април

Агенција за приватизацију одобрила је Атеку накнадни рок за плаћање купопродајне цене, и то до 4. априла, под условом да до 29. фебруара уплати 150 милиона америчких долара. У случају да овај износ не буде до тада уплаћен, коначни рок за уплату целокупне купопродајне цене је 14. март – истиче се у саопштењу Агенције од 25. фебруара. Наиме, Агенција је 21. фебруара примила захтев аустријске компаније за продужење рока за плаћање купопродајне цене до 4. априла, па је "сходно својим обавезама по Закону о приватизацији, а имајући у виду величину и значај трансакције, обавестила купца о накнадном року."

У саопштењу се још наводи да је достављање гаранције за добро извршење посла, у износу од 60 милиона долара, један од предуслова за затварање трансакције, односно ступање купца у посед имовине, при чему ова гаранција, у складу са уговором, може бити достављена у било ком тренутку пре затварања трансакције. Приликом подношења понуде купаца је, сходно условима тендера, доставио лиценциону банкарску гаранцију у износу од десет милиона америчких долара.

Шта су поруке мастер-плана о промоцији рударства Србије који су урадили Јапанци

Десет одсто за десет година

Министар Александар Поповић сматра да је оволико учешће рударске индустрије у бруто националном дохотку Србије до 2018. оствариво уз „путоказе“ дате у студији коју је са милион евра финансирао Влада Јапана. - Све ово што је урађено мастер-планом биће бачена пара уколико се не поступи по закључцима, поручио је Тадаши Нагаи амбасадор Јапана у Србији. - Наставити истраживања валоризације бакра из старог борског флотацијског јаловишта

Улагања у вађење бакра из старог борског јаловишта веома брзо би се вратила

БЕОГРАД. – Од другог до петог марта у Торонту (Канада) одржаће се последње из серије представљања “Мастер плана за унапређење и промоцију рударства Србије”. Планирано је у оквиру Светског сајма геологије на коме ће и Србија имати свој штанд. Биће то прилика да се инвеститорима и овог дела света представе потенцијали Србије у области рударства који су већ промовисани у Токију (27. новембра), Лондону (30. јануара) и Београду (шестог фебруара). Наиме, те могућности су дефинисане мастер-планом који су, у сарадњи са

ПРОМОЦИЈА У ТОРОНТУ

нашим министарствима рударства и енергетике и заштите животне средине, урадили експерти компаније MINDECO, а по нарудбини Јапанске интернационалне корпорацијске агенције (Цајка). Пројекат вредан милион евра финансирао је јапанска влада са великим изгледима да то учини и са његовим наставком, односно реализацијом онога на шта мастер-план указује ради опоравка и успона ове привредне гране и њеног удела у националном дохотку Србије. Отварајући поменути скуп у Београду (Сава центар), министар рударства и енергетике др Александар Поповић укратко је представио “путоказе” мастер-плана.

-Мастер план је идентификовао проблеме, али даје и препоруке. Пре свега, Србија мора да успостави тржишне принципе у међународној конкуренцији, мора да побољша конкурентност рударске индустрије и то укруп-

њавањем рударских компанија, смањењем трошкова пословања, увођењем информационих технологија, пореским подстицајем и бољом заштитом животне средине. Србија мора да измени закон о рударству, пре свега, зато што постојећи није усклађен са глобалним стандардима пословања у рударској индустрији. И, с обзиром на ове технологије, Србија мора да испита могућност за добијање додатних количина бакра, цинка, иридијума и других метала, пре свега, прерадом различитих отпадних материјала. А, главна сврха мастер-плана је промовисање рударског сектора, повећање запослености и утицај на привредни раст. Да рударски сектор достигне 10 посто у бруто друштвеном производу Србије до 2018. године. Верујем да је захваљујући овом мастер-плану, захваљујући помоћи јапанских пријатеља, овај циљ остварив.

Поповић је претходно подсетио да приватизација рударских компанија у Србији још није завршена и навео да је у нашим рудницима и топионицама производња, углавном, неефикасна. Јер, још увек нису свуда заживеле нове методе и технологија управљања, а опрема захтева или обнављање или реконструкцију. У већини рудника присутан је проблем недовољних резерви руде, првенствено због недовољних инвестиција у геолошка истраживања у претходном периоду. Недовољно су истражена потенцијална налазишта цинка и бакра у околини постојећих рудника, као и у

подручјима у близини граница са БиХ и Црном Гором. И еколошки проблеми у највећем броју случајева нису решени на одговарајући, систематичан начин.

Оно што је за Бор најважније, како нам је пренео мр **Зоран Стевановић**, координатор Одељења за ПМС у борском Институту за рударство и металургију, који је за MINDECO веома добро обавио део послова, јесте да је у закључке мастер-плана унето и то да треба наставити истраживања валоризације бакра из старог борског флотацијског јаловишта. Јер, прелиминарна техно-економска анализа показала је да тамо, чак уз пад цене бакра на 3.000 долара по тони, постоји велика економска исплативост.

-Закључак мастер-плана је да се током годину дана наставе и прошире истраживања а одмах потом изгради и пилот-постројење. То су две фазе по којима би се одвијао пројекат везан за Бор – каже Стевановић. - Током тих даљих истраживања требало би да се дође до тачне економике пословања таквог постројења. Прелиминарна економска анализа је показала да тамо (а у анализу се ушло са ценом тоне бакра од само 2.500 долара) интерна стопа рентабилности прелази 30 посто, што значи да је период повраћаја инвестиција врло брз. Ако се узме цена од преко 5.000 долара, интерна стопа рентабилности је преко 70 посто, а сведоци смо да је крајем фебруара бакар достигао 8.300 долара!?

Све ово би финансирао, као и мастер-план преко Цајке, јапан-

ско Министарство финансија којима посебно одељење за сарадњу са иностранством. Не треба губити из вида запажен говор амбасадора Јапана у Београду Тадаши Нагаи који је рекао да би све што је урађено мастер-планом, а коштало је милион евра, било мртво слово на папиру и бачена пара уколико се не би поступило по закључцима до којих се дошло, а они кажу да вреди наставити. И координатор плана Јуџи Нишикава изразио је уверавања да ће се пројекти наставити. А, редослед би био следећи: Цајка треба да донесе финалну одлуку до августа ове године, да је проследи јапанском

Министарству финансија које одлучује да ли она улази у буџет за 2009. годину и, ако се то догоди пројекат би се исте године и наставио. С наше стране треба само добра воља да то прихватимо, каже Стевановић.

Рецимо и то да је после семи нара у Сава центру, на коме је присуствовало скоро 200 људи из ресорних министарстава, домаћих и страних компанија (Данди, Фелпс Доц...), института и факултета, амбасадор Јапана приредио пријем у својој резиденцији за ауторе плана. Тамо је одржана још једна презентација о томе каква су размишљања јапанске владе о будућем повезивању двеју земаља на индустријском плану. Поново је наглашено да су јапански привредници спремни за сарадњу са Србијом и да након презентације плана у Токију постоји велико интересовање.

Љ. Алексић

Велико интересовање јапанских привредника на презентацији у Токију

Борски рудници у фебруару стабилизovali производњу

„Кривељ“ се опоравља

Са копа се рачуна на преко 630 тона бакра у концентрату (у јануару 425) захваљујући добром раду новог багера и поузданијој „флоти“ тешких камиона. – Из Јаме и од шљаке очувани ранији домети, на РББ у фебруару очекује укупно 980 тона бакра у концентрату (наспрам јануарске 733). – За март се најављује преко 1.000 тона „црвеног“ метала и устаљење копа на 800 тона месечно пошто раде четири багера и осам тешких камиона

РББ. – Мада је до половине фебруара све слутило да ће се поновити слабашан учинак из јануара, од половине месеца стабилизована је производња у свим деловима РББ-а. То се посебно односи на рудник „Велики Кривељ“ који је у првом месецу знатно подбацио (дао је свега 425 тона бакра у концентрату), а у фебруару се из овог рудника очекује више од 630 тона „црвеног“ метала. Борски део рудника даће незнатно више него прошлог месеца, а то је око 100 тона бакра у концентрату из Јаме, и око 240 тона из шљаке, што је укупно близу 970 до 980 тона.

– Наспрам 733 тоне у јануару, овог месеца ћемо имати близу 1.000 тона бакра, што је отприлике ниво наших месечних планова до краја године – каже Драган Бојовић, в.д. директора борских рудника. Додуше, „Кривељ“ би требало да се стабилизује на 800 тона, што очекујемо већ марта, а борски део треба да настави са око 350 тона бакра у концентрату месечно. Ваља нагласити да је ово, пре свега, резултат доброг рада новог багера, најпре на јаловини, а сада и на руди, као и чињенице да смо знатно

ски подбачај надокандити у наредна три четири месеца.

Што се Флотације тиче, она је прерадила све количине које је добила држећи се дозвољених падова у искоришћењу, а ваља рећи да су новим багером раскривене нове количине руде чији се површински слојеви теже флотирају. Отуда је искоришћење нешто ниже него претходних месеци, али ће се оно побољшати захватом дубљих слојева. Флотација и даље ради са две секције и стабилним системом за допрему руде, а интензивно се оспособљава „поље 1“ јаловишта. Почетак одлагања у њега најављује за за 2-3 месеца, пошто је више од 90 одсто припрема завршено.

– У оспособљавању треће секције урађено је све што се могло из сопствених средстава – каже Бојовић. – За њено комплетирање неопходна је реализација два велика уговора – са Румунима (око 500.000 евра) и Бугарима (око 200.000 евра). То је, међутим, замрзнуто и чека се повољније време, под чим преваходно подразумевамо долазак новог власника. Ако до тога, ипак, не дође, онда ћемо покушати сами. У сваком

Драган Бојовић

које нису убедљиве са становишта рентабилности. Флотација Бор ради пуним капацитетом, без обзира на мале количине из Јаме пошто је већ уходано откпавање и прерада 75-80 хиљада тона шљаке месечно из које се добија 250 тона бакра.

– Производња из Јаме дефинитивно је мала – каже Бојовић. – Она би

требало да порасте на 20.000 тона месечно, али је за то потребна и нова опрема. Што се тиче руде која је „заробљена“ прошлогодишњим производњом муља са дна старог борског копа, она ће вероватно сачекати новог власника и довршетак студије која треба да да коначне одговоре да ли се може и да ли се исплати наставак рударења у П2а и Тилва рошу. У случају да је одговор негативан, будућем власнику остаје усмерење на „Борску реку“, због које, преваходно, и чувамо читаву ту инфраструктуру, уз поменути ископ руде. Али, и за Борску реку је потребно и доситраживање, и мало више пара, и конкретнијег рада (нови ходници).

– Овакви какви смо сами себи никако не обезбеђујемо 2009. годину – закључује Бојовић. – Али, ако се догоди да нови власник, упркос свему, не дође, мораћемо да правимо план како да „испливамо“ догодине и како да сами одржимо континуитет производње. Како да сами, као што смо купили багер, купимо и три камиона, па, кад повећамо производњу, купимо још један багер и „Кривељ“ дугорочно стабилизујемо на осам милиона тона руде годишње.

Љ. Алексић

стабилизovali „флоту“ тешких камиона. На копу сада раде четири багера – три стара и нови – и осам камиона, мада је веома присутан недостатак гума за дампере због којих дневно обично по два стоје.

Проблем гума, како нам је објашњено, има корене још од њихових произвођача који нису повећавали испоруке, а светска тражња је повећана услед раста производње у рудницима подстакнуте добром ценом бакра. И док је ранијих година РББ без проблема добијао 60 до 70 доказано најбољих јапанских „бриџстон“ гума, сада заједно с Мајданпекком добија двадесетак, па је принуђен да репарира старе и тако остаје. Покушај да се набављају са кинеског тржишта показао је половичан ефекат, па ће се, немајући куд, наставити и са тим, мада ово питање није пресудно за остварење производње. У РББ-у нас уверавају да ће се јануар-

случају, треба нам пет до шест месеци да се ти уговори поново активирају, а зупчаници и чела ураде за 4-5 месеца. Тако би до краја године она могла да се покрене, али то са садашњим капацитетом копа и није неопходно јер немамо довољно камиона да дигнемо толико раскривке како бисмо следеће године обезбедили осам милиона тона руде. Неопходна су још три нова камиона да би багер ослободио довољно руде и да би се, можда и до краја године, кренуло са три секције у флотацији. Отуда рад са трећом секцијом у овој години није ни планиран.

Годину дана после несреће Јама има устаљен ископ од 10 или 15 хиљада тона руде месечно из РТ „Брезоник“. Последњих месеци то је, углавном, 15 хиљада тона са преко 100 тона бакра у концентрату. Људство и опрема којом располаже делују доста стабилно, али то су, ипак, количине

Југотехна продата за 770 милиона динара

Купац Биљана Алексић из Београда

Југотехна ће се отплаћивати на шест једнаких годишњих рата, а уз цену, купац је преузео и обавезе овог увозно-извозно предузећа у износу од 53.061.000 динара. – Лицитација за ФЕП и Мегапласт проглашена неуспешном

БЕОГРАД. – Увозно-извозно предузеће из састава Рударско-топионичарског басена Бор, београдска Југотехна, продата је за 770 милиона динара, односно за 9,3 милиона евра на 215. аукцији. Одржана је 29. фебруара у Агенцији за приватизацију, а купац је Биљана Алексић из Београда. Она ће новац за Југотехну, с обзиром на то да је реч о физичком лицу, отплаћивати у шест једнаких годишњих рата. У надметању за Југотехну учествовали су и: Бак доо, Монтера доо и Ђорђе Рашић, сви из Београда, па не чуди што је почетна цена од 420 милиона динара по којој се предузеће продавало, малтене удвостручена.

Од ове продаје Рударско-топионичарском басену Бор ће, сразмерно уделу у основном капиталу Југотехне, припасти око четири и по милиона евра, а тај новац биће утрошен за одржавање текуће ликвидности компаније.

Биљана Алексић постала је власник 70 одсто друштвеног капитала Југотехне, што износи 34,3 процента укупног капитала и 100% учешћа РТБ Бор – групе које, опет, процентуално у укупном капиталу износи 51

одсто. Куповином овог београдског предузећа Алексићева је преузела и његове обавезе у вредности 53.061.000 динара. У своју имовинску карту нови већински власник Југотехне уписаће пословну зграду Југотехне која се налази у строгом центру престонице, у Коларчевој улици, а простире се на 2.530 квадратних метара, гаражу од 50 квадрата у Крунској улици и складиште у Барајеву (2.015 квадрата). Квадрат Југотехне је, имајући у виду излицитирану цену, плаћен нешто мало више од две хиљаде евра, односно 167.573 динара.

Београдска Југотехна има 23 запослена, и до сада се бавила увозом, извозом и посредовањем у продаји разноврсних производа.

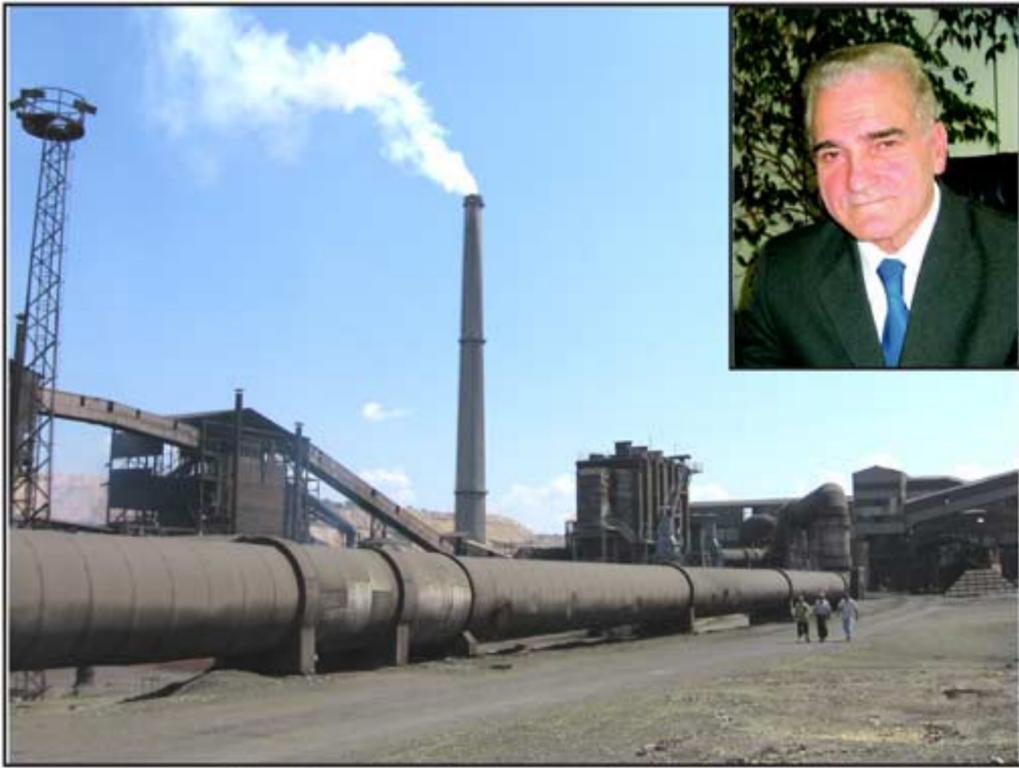
Тржишно тестирање на 215. аукцији овога пута нису прошла два предузећа у саставу мајданпечке Индустрије за прераду метала. Лицитација за Фабрику електропроизвода (ФЕП) и Фабрику за прераду метала и пластике (Мегапласт) из Доњег Милановца, које су некада пословале у саставу РТБ-а, проглашена је неуспешном.

Г. Тончев Василић

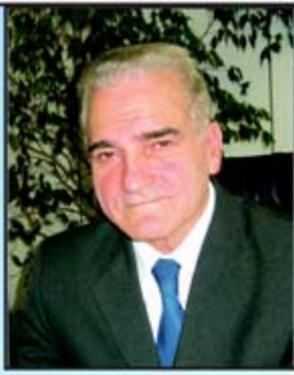
Цена бакра поново иде ка граници снова, а металурзи без довољно сировина

Хроничан недостатак концентрата

Док се домаћи рудници упињу да обезбеде бар 1.000 тона бакра у концентрату месечно, увозници опрезно чекају новог власника. - У фебруару ће бити произведено око 3.200 тона анода, 2.300 тона катода и 5.000 тона сумпорне киселине. - Ливница прерадила 300 тона бакра у трупце за ФБЦ и Севојно, а Арматуру све успелније захваљујући земунској „ИНСИ“

Цена бакра расте, али не и домаћа производња

ТИР. - У фебруару ће бити произведено око 3.200 тона анода и 2.300 тона катода. (Ако наставимо овом динамиком, у марту се може рачунати на исто толико катода, али о том потом.) Прерадиће се око 15,5 хиљада тона сувог концентрата, што је 70-ак одсто садашњих, и то минималних, могућности Топионице. Прак-

То је, по Лековском, зато што су прерађиване секундарне сировине и хладни материјали (богате шљаке од честих заустављања Топионице и блистер бакар из Бугарске). Међутим, то значи и да Електролиза од почетка године ради константним капацитетом (са око 280 хелија), мада не треба изгубити из вида да располаже са 1400! Засад је добро што се не „пада“ испод ових 280.

Потврђени сертификати

Да производи Фабрике бакрне жице и Ливнице имају висок квалитет већ неколико година потврђују сертификати за стандард ИСО 9001. У ФБЖ он је ових дана, са високом оценом, прошао и другу ревизију Југоинспективног „Ју-ку-ес“-а. И Ливница је имала прву проверу чији резултати показују велики напредак у односу на претходно стање.

тично, читав фебруар је протекао у хроничном недостатку сировина, па ни петодневни застој који су Топионица и Сумпорна имале из техничких разлога, нису побољшали стање. Шаржа је справљана данас за сутра, а није се, како то обично бива, припремало једно „поље“ са свим потребним састојцима и несметано радило. Половина поменутих количина концентрата је домаћа, а половина из увоза, с тим што је садржај бакра у увозним 23-24, а у нашим 15-16 одсто. Ипак, најважније је да Топионицу не зауставимо - казао нам је пред крај месеца Блажо Лековски, в.д. директора ТИР-а.

Цена бакра расте - додао је - али, нажалост, не и домаћа производња, иако се полако поправља. У фебруару ће домаћег бакра бити мање од 1.000 тона, па раст цене на неки начин само надокнађује оно што губимо мањом продукцијом. Добра цена и добра производња је права ствар. Међутим, биће добро ако у фебруару догурамо до 8.000 тона домаћег концентрата. што се тиче увозних, у овој фази приватизације свако опрезно наступа и гледа да посао заврши до уласка новог власника у посед.

Сагледавањем улаза (кроз концентрат) и излаз метала, уочава се да је већи овај други за скоро 1.000 тона.

Фабрика сумпорне киселине је стајала истовремено са Топионицом, али два дана дуже јер су чести застоји довели дотле да је катализатор на првој етажи торња морао делимично да се замени. Са тим застојем Сумпорна ће произвести око 5.000 тона киселине, што је упола од оног што може, јер њен дневни капацитет је око 400, а месечни 12.000 тона.

-Треба нагласити - каже Лековски - да је, за разлику од прошле године, када смо киселину продавали по пола евра за тону, како залихама не бисмо блокирали рад Топионице, њена потражња сада велика, а цена чак 12 евра по тони. Највећи потрошач је ИХП Прахово, односно „Викторија група“, а има доста захтева из Словеније, Хрватске, па и Турске. За транспорт изван земље потребне су посебне дозволе и третман, па је питање колико се неке исплати да киселину вози из Бора, рецимо, у Истанбул, али је 600 тона, ипак, извезено у Турску. Све је наплаћено, цистерне су враћене у земљу и показало се да и то може.

Ливница би, по Лековском, требало да буде задовољна јер је у фебруару прерадила преко 200 тона бакра у трупце за мајданпечку Фабрику бакарних цеви и 100 тона за Севојно. Јер, њено трижиште у Србији је сада незнатно, а нема довољно сопственог бакра да би могла да извози у Италију, где су велики потрошачи. То важи и за месинг којег је овог месеца произвела 40-ак тона.

Фабрика бакарне жице је, такође, „имала срећу“ да фебруара произведе 350 тона жице (од почетка године дала је 750 тона), а њен план за ову годину је 5.000 тона! Нен производ се највише троши преко динамо-жице и сталном купцу из Румуније од почетка године испоручено је више од 86 тона такве жице. Румуни траже да се испорука повећа и на Фабрици је да то обезбеди и количински и у квалитету, како јој неко не би преузео посао.

Прерада метала (Ливница арматура) повећала је производњу јер је земунска ИНСА, која од ње највише купује кућишта за водомере, повратила преко 60 одсто бившег југословенског тришта. То је добро и за ову фабрику, јер јој, осим водомernih тела испоручује колендере и разне спојнице. Захваљујући порасту те производње може се рећи да је њених 45-оро радника сада доста запослено, а добро је и да заинтересује неког купца.

Што се ФОЖ-а тиче, он је имао један мањи посао који је завршен за неколико дана, па опет стао а само осам радника чека боље дане. Превоз сировина и енергената, што је посао ТИР-овог Транспорта, одвија се без проблема, а Енергана такође нема застоја. Услед топлења снега на Црном врху ниво Борског језера је са 7,5 метара порастао на 4,4 метра испод уобичајеног, али ако не буде још падавина постоји бојазан да ће се врло брзо активирати пумпе за препумпавање Бељевинске реке.

Љ. Алексић

„Пометон ТИР“ постепено повећава производњу

Бакарни прах све траженији

Његова примена неслућено расте у аутомобилској, електро и ракетној индустрији, а валоризација бакра овде је међу најпрофитнијим. - Италијани намерни да целокупну производњу праха из Местре (предграђе Венеције) преселе у Бор

ТИР. - Први погон РТБ-а у који је 2003. године ушао страни, италијански капитал, формирајући мешовиту фирму „Пометон-ТИР“ био је погон за производњу бакарног праха. То довољно говори о његовој перспективи која је модернизацијом производње од 2004. наовамо знатно повећана. И поред донедавног коришћења капацитета између трећине и половине, „Пометон ТИР“ се претпорошле године нашао на 139. месту листе од 300 српских извозника коју саставља часопис „Економист“. Пошто је минуле године производња дуплирана, вероватно ће место на листи бити још боље, али много више охрабрује оно што се јесенас чуло од Стефана Боскинија, једног од синдикалаца матичне фирме „Пометон С.п.А.“ приликом првог сурета са борским колегама.

Према његовим речима, постоје фантастичне могућности примене праха у области синтерованих производа и толико је захтева за тим стигло Пометону да садашњим темпом производње не може да их испуни. Захтеви су, углавном, из аутомобилске индустрије која иначе тражи чврсте гаранције за обимне и устаљене испору-

ке. Отуда је почетком ове године „Пометон С.п.А.“ представио план да се потпуно оријентише на бакарни прах који се, у смеси са другим металним праховима, првенствено користи за фрикционе материјале (услови великог трења), електроконтакте, као и у високим - ракетним технологијама.

-Италијанском опремом модернизовали смо и повећали производњу - каже директор овог мешовитог предузећа Чедомир Думитрашковић. - Захваљујући томе сада може да се добије 1.500 тона квалитетнијег производа. Међутим, од 2004. до прошле године радили смо највише са половином капацитета, јер није било довољно бакра. Средином прошле године „Пометон С.п.А.“ је угасио нерентабилну производњу гвоздених и још неких прахова и дао предност бакарном. То се већ осећа и у нашем погону, јер се купује много више сировина. Тако смо у децембру, јануару и фебруару дали по 120 тона. Иначе, Италијани су намерни да, постепено, целокупну производњу бакарног праха из преграђа Венеције, пребаце у Бор.

За овдашњи погон то би требало да значи проширење капацитета са садашњих 1.500 на најмање 3.000 тона бакарног праха годишње, за шта има услова у овдашњој Електролизи. За то је, наравно, потребан докуп неке опреме, јер кадар и технологија су ту, а треба видети и како ће се регулисати односи између два власника по приватизацији Басена.

-Не знам из којих разлога, али удео ТИР-а у овој мешовитој фирми изостављен је из имовине која је продата А-теку - каже Думитрашковић. - Међутим, перспектива је ту, интереса има и вероватно ће се о овоме водити посебни разговори. Јер, цена непрерађеног бакра у праху већа је од садашње цене бакра из кога се добија за 10 до 15 одсто. Раније, када је тона бакра стајала две-три хиљаде долара, то је ишло и до 60-ак одсто. Али, и поред тренутно високе цене сировине, валоризација бакра кроз овај производ је једна од најпрофитабилнијих у преради „црвеног“ метала. чак је у једном периоду била виша него код бакарних цеви где је иначе важила за највећу.

Љ. Алексић

Семинар о сигурности информација и управљању ризицима

Стандард нуди, фирма кроји

Компанија мора сама да утврди које информације треба безбедно да чува и за то изабере ефикасне технике и методе препоручене серијом стандарда ИСО/ИЕЦ 27000. – Проф. др Милан Кукрика и Владимир Симић, експерти београдске „Ефекте плус“, говорили о томе како да се избегну по фирме „опасни догађаји“ који могу настати због „цурења“ информација

ИНСТИТУТ РИМ. – Цитатом Винстона Черчила да су „за побољшања потребне промене, а за савршенство – врло честе“ Владимир Симић, један од двојице предавача на семинару о „менаџмент-систему за сигурност информација и стандардима серије ISO/IEC 27000“, завршио је излагање, а ми њиме почињемо овај извештај имајући у виду актуелност теме. Што се ње тиче, предузеће само утврђује које информације треба безбедно да чува, бира методе и технике како да то ради. Кад то обави, оно може сертификатом да потврди свој управљачки систем – планирање, извршавање, контролу – а то значи да одреди „ко воду, а ко кофу“ и све остало што са тим иде. У свету, иначе, већ почиње оцењивање примене ове сасвим нове верзије стандарда за безбедност информација (представљене у Институту за рударство и металургију шестог фебруара) управо због све чешћих крађа, проневера, па и банкрота компанија.

Претња и рањивост

Симић је овом приликом нагласио да серија ISO/IEC 27000 има веома широк приступ информацијама који подразумева не само технике безбедности информационих система него и управљачке активности на укупној безбедности у предузећу. За примену ових стандарда у Србији расте интересовање разних предузећа, осигуравајућих друштава, великих информатичких кућа, а пре свега банака којима то налаже још један европски стандард познат као „Базел 2“. Господин Симић, иначе члан и наставник Краљичиног института за обезбеђење квалитета у Лондону, објаснио је, са проф. др Миланом Кукриком, како се управља ризиком. Притом га је дефинисао као изложеност фирме неким „опасним догађајима“,

Проф. Кукрика: Дефинисањем претњи по информације прањивости, процењује се ризик за пословање

а менаџмент поистоветио са планирањем, извршавањем и контролом. У свему што ваља предузимати препоручио је велику прагматичност:

– Нема ту велике филозофије. Све што се догађа у предузећу у вези с безбедношћу информација има карактер процеса и њиме треба управљати знајући опсег и редослед активности.

Симићевом представљању конкретних захтева стандарда ISO 27001 претходило је веома сликовито излагање проф. Кукрике о целој серији ових стандарда (има их шест) и томе како се обавља сертификација, акредитација, анализа и третман ризика, мерење ефективности система. Према Кукрику, пре него што се питамо како да се заштитимо, претходно морамо знати зашто, како, од кога то чинимо, као и ко би све морао да учествује у тој причи да би ово „како“

било одрживо. Упозоравајући да мало ко ван уске струке схвата потребу за заштитом информација, он је нагласио да филозофија стандарда ISO 27000 подразумева претњу (што налаже – упознај друге) и рањивост (што значи – спознај себе). Суштина ових стандарда је у „тронушцу“ који чини поверљивост (да се зна ко може доћи до информација и како излазе из фирме), интегритет података (да их нико не искривљује) и расположивост.

О потковици и царству

Све већа мотивисаност за чување информација, нарочито на Западу, последица је разних скандала и кривовотворења података, а све то спада у делокруг одговорности првог човека компаније. Веза између пословних захтева и информатичке подршке,

без које се не може урадити иоле озбиљнији посао, Кукрика назива ризиком, а ангажман погрешних људи и погрешних методологија такође су „грехови“ у овом деликатном послу.

– Без информација нема егзистенције било појединца, организације, државе или цивилизације, па није чудо што је њихова заштита хит 21. века – каже проф. Кукрика. – Од праисторије до данас стално смо чували и преносили неке своје информације, па за доминирајућу улогу на планети можемо да захвалимо управо њима. Аристотел је био учитељ Александру Македонском, али може бити и свакоме од нас захваљујући томе што су сачувана његова дела. Нешто најгоре што можеш да урадиш човеку, предузећу, држави, па чак и цивилизацији, јесте да уништиш њене информације. Александар је Киру, цару Персије, уништио библиотеку и Персија се никад више није повратила. Такође, магловито знамо да су Маје и Ацтеци били велике цивилизације, али немамо никаквих доказа, јер су освајачи, Кортез и Пизаро, исто тако уништили њихове писане доказе.

Дефинисањем регистра претњи које могу довести до губитка важних информација и регистра рањивости, процењује се ризик који може погодити пословање. А он може бити, каже Кукрика, као у оној старој причи о потковици и царству: Отпала коњу потковица, коњ пао, на коњу био генерал, изгубљена битка и због ње – пропало царство! То не значи да све „потковице“ морају да се чувају, али важне да. Јер, вредност „потковице“ је смешна, а царства – огромна! Зато је политичка одговорност руководства велика у примени мера и стандарда за подизање имунитета фирме и одвраћање потенцијалних нападача.

Љ. Алексић

Зајам Светске банке пред ратификацијом Народне скупштине

Очекује се зелено светло

Веома повољан зајам од 32 и кредит од 10 милиона долара намењени су регионалном развоју Бора и Мајданпека, већој запослености и санацији загађења рудничке околине

БЕОГРАД. – Почетак пролећног заседања Народне скупштине заказан за пети март, за Бор је важан зато што су у дневном реду и предлози два закона које јој је Влада (још 24. јануара), по хитном поступку, проследила на ратификацију. У питању су два споразума, један о финансирању пројекта „Регионалног развоја Бора“, читај и Мајданпека, путем ИБРД зајма „тешког“ 32 милиона долара, а други о десетомилонском ИДА-кредиту. Они су склопљени између Светске банке и наше државе, а ратификација је трећи, односно последњи, услов за почетак њихове реализације. Први је био да отпочне тендер за приватизацију РТБ-а, а други да се припреми оперативни приручник како ће се све то остварити. Оба услова су задовољена и уколико уследи и ратификација, почиње да тече петомесечни рок за „повлачење“ средства и почетак рада.

– Ради се о пројекту који има две главне компоненте – подсећа Драган Ранђеловић, координатор басенског Центра за транзицију. – Једна се тиче

чишћења историјских загађења насталих рударском и металуршком производњом и за то је предвиђено 30-ак милиона долара. Друга је социо-економски развој или подршка развоју малих и средњих предузећа и запошљавању. То се не односи само на вишкове радника РТБ-а, него и све остале незапослене, за шта је предвиђено десетак милиона долара. Унутар ове компоненте постоје детаљније ставке, а једна се тиче подршке активним мерама запошљавања. Ту се, пре свега, мисли на јавне радове, обуку незапослених, информативне и саветодавне активности, организацију сајмова. Следећа компонента би била подршка малим и средњим предузећима путем бизнис-инкубатора у Бору и Мајданпеку, и уопште обука и подстицање предузетника. Трећа су повољни микро кредити за отварање или снажење постојећих малих и средњих предузећа.

Ранђеловић је сигуран да постоји интерес не само ове средине, већ и земље у целини, да се путем тако повољног кредита потпомогне развој

На рекултивацију чека много површина - последња брана кривељског јаловишта

овог краја и санирају последице дугогодишње кризе у којој је производња и прерада бакра. Ова средства нису довољна, али су путоказ и подстицај да се и друга, било кредитна, било донаторска, било из НИП-а, усмере на ово рударско подручје и тако савлада криза. Повољност кредита је у томе што је сав усмерен у овај крај, а средства су дата под најповољнијим условима који постоје у погледу рока отплате, грејс-периода и камата.

– Прве ефекти, кад се ради о запошљавању, реално се могу очеки-

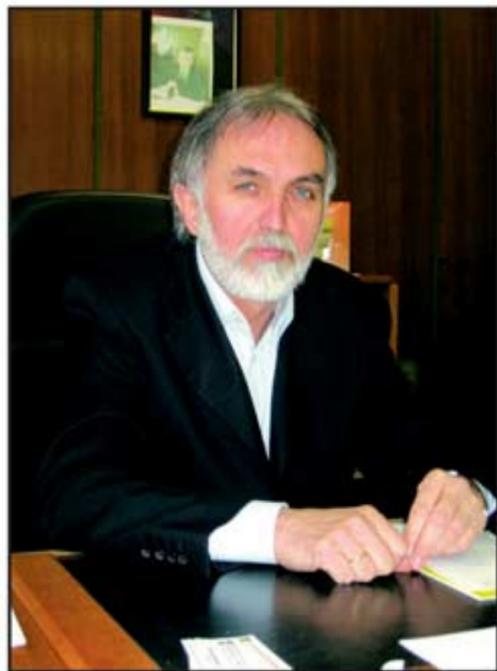
вати наставком активности које је започео Транзициони центар. Он је само делом имао пара за то и већ годину дана чека средства и за микрокредите и развој приватног бизниса. Људи су отишли из предузећа, али није било начина да се неке ствари реше. Ефекти ће се видети и у санирању хитних еколошких проблема као што је колектор испод кривељског јаловишта, а почеће и рекултивација копова и флотацијских јаловишта.

Љ. Алексић

Уз пројекте за Басен и Министарство науке Институт се припрема за послове у иностранству

Изгледни Конго и Иран

После боравка у Африци директор Властимир Трујић наговештава да ће две српске фирме финансирати опремање конгоанског националног института, сличног борском, који би контролисао пословање страних компанија у области бакра, кобалта и калаја, а Борани би обучили његово особље за рад на опреми и пројектима. – Планира се отварање фабрике сувог малтера на локацији некадашњег "Седимента"

Властимир Трујић

ИНСТИТУТ РИМ. - Ми смо сада државна фирма, али не смемо да одустанемо од пројеката које радимо за Басен и већ од почетка године преговарамо са предузећима о ургентним пословима. Због приватизације, она су у специфичној ситуацији и уговарају само оно што морају, као што су дефинисање рудних резерви или хитни проблеми у технологији. Све друго чекаће новог власника, а ми се надамо да ће он прихватити сарадњу. Друга наша „мета“ у обезбеђењу послова јесте Министарство за науку које је недавно објавило конкурс за пројекте намењене технолошком развоју и ту је Институт изашао са великим бојем тема. Настојали смо да њима ангажујемо све своје стручњаке, а да буду привлачне и потенцијалним инвеститорима за развој металургије, ру-

дарства, па и геологије у региону. Очекујемо да велики број њих буде финансиран.

Овако др Властимир Трујић, директор Института за рударство и металургију, описује настојања да се ова научноистраживачка кућа што боље упосли ове године. Притом наглашава да су у мноштву пројеката које су упутили Министарству фаворити они који се тичу прераде електронског шкарта, аутомобилских катализатора, развоја нових галванских електролита, као и теме из екологије, хемије. Наствиће се и сарадњу са Јапанцима (пројекат са Цајком), односно компанијом MINDEKO из MICUI-групе, која је веома задовољна оним што је ИРМ урадио за њу. Отуда постоје реалне шансе да се за Јапанце ради и ван Србије. Институт се већ дуже припрема да конкурише и за неке послове у Ирану и Африци. Након десетодневног боравка у Конгу, директор Трујић нам рече да су веома изгледни неки послови у тој афричкој земљи.

- Реч је о пословима у сектору бакра, кобалта и калаја, као и активирању националног института Конга за рударство и металургију. Опрему за тај институт финансирале би две наше фирме, а ИРМ би обучавао њихове људе и помогао да се акредитује како би могао да надзире производњу, увоз и извоз свих производа на бази бакра и кобалта, односно комплетну металургију. Тако би Конго могао да контролише стране инвеститоре ради плаћања пореза, а за оно што буду уложиле у тај институт, наше фирме траже концесије на

бакру и кобалту. На њима би, опет, радио Институт за РИМ из Бора, почев од геологије, преко рударства до металургије, чиме би се могућности сарадње још више прошириле. Поменуте фирме управо региструју своју компанију у Конгу која ће покушати све ово да реализује са нашим ин-

десетак. Сировине су кварцни песак, кречњак, калцит, све што имамо у окружењу, а Институт има утврђене своје резерве калцита, кварцног песка, кречњака и већ је добио истражна права. Фабрика ће, по свему судећи, бити неко заједничко улагање у које би Институт унео своје знање и

Још један социјални програм

Директор Института РИМ нас је обавестио да Министарство за науку са свим институтима у власништву државе, па тако и са борским, планира још један социјални програм крајем ове године.

-Према сагледавањима и обиму посла – каже Трујић - код нас се сада може говорити о још 30 до 40 прекобројних. Међутим, интензивно настојимо да уђемо у неке веће послове и покушамо да се што мањи број људи нађе на ветрометини. Очекујемо пројекте ван земље, очекујемо ову фабрицицу где ће наћи посао можда седамдесетак људи, али она реално може да почне да ради тек за две године, пошто ће се ова искористити за израду документације, а наредна за њену изградњу.

ститутом. Ја сам (о њиховом трошку) провео десетак дана у Конгу и разговарао са министрима за науку и рударство, тако да су нам врата широко отворена и надам се да ћемо ући у овај посао. Можда су неке области угрожене, али Конго није тако несигурна земља и тамо већ увелико раде компаније из Јужне Африке, Канаде и Кине.

Поред пројеката у области обојених и племенитих метала, Институт форсира и један веома озбиљан пројекат прераде метала. Ових дана почиње израду физибилити студије за производњу сувих малтера, фасадних „шприцева“, лепкова за керамичке плочице итд. Таква фабрика у Србији не постоји, док их развијене европске земље имају и по

резерве, а налазила би се на локацији бившег "Седимента" у Бору. Са РББ-ом већ постоје неки договори.

Институт последњих месеци доста улаже у адаптацију старе зграде у модерно здање са веома лепим унутрашњим, па и спољашњим изгледом, бољим електронским везама, видеоназором... Ижењери ће се преселити у канцеларије изнад лабораторија тако ће сви бити заједно, чиме ће се знатно смањити садашњи трошкови грејања, телефона у великој згради. А она ће се, вероватно, понудити као пословни простор за издавање за шта ће бити неопходна и сагласност Министарства науке, с обзиром на то да је Институт сада државни.

Љ. Алексић

Истраживачи борског Института добили ефикасан електронски уређај

Теренски рендген

ИНСТИТУТ РИМ. – Приликом теренских истраживања минерала или потребе за хитним хемијским анализама, стручњаци Института за рударство и металургију више неће морати да прикупљају узорке, пакују их и носе у лабораторије да би тек тамо дошли до првих сазнања има ли у њима онога за чим трагају или не. Захваљујући електронском портابل-рендгену марке NITON XL3T, чији је произвођач америчка фирма „Термо Фиџер“, они ће моћи на лицу места да утврде састав узорка.

Младу дипломирану хемичарку Јелену Петровић (на слици) затекли смо у лабораторију како са колегиницама упознаје могућности тек распакованог апарата који, као што се види са фотографије, изгледом подсећа на фен за косу или пиштољ чији се врх приљубљује уз узорак. За неколико секунди на дисплеју ће се по-

јавили резултати, односно одговор дали су истраживачи на добром трагу.

-Уређајем можемо да анализирамо земљиште, руду, племените метале, легуре, концентрат, практично све што је везано за РТБ Бор и његову околину – каже Јелена.- Његова предност је што за пар секунди даје не само прелиминарне, већ и доста поуздане резултате онога што меримо. Тренутно анализирамо неке концентрате бакра, анодне муљеве, припремамо неку референтну основу да бисмо касније брже радили. Зависно од додатне опреме, односно „калибрације“ и онога шта све може њиме да се ради, цена оваквог уређаја креће се између 30 и 50 хиљада евра. Може да се користи на терену јер има батерију која може да издржи осам сати непрекидног рада, плус резервну, и понављам, веома је важно што су резултати одмах видљиви!

Љ. Алексић

Комисија за надзор над радом ТЦ-а обишла и басенски Центар

Сигурна перспектива и код новог власника

З. Којчин: Од укупно 13, колико их је отворено у Србији, Центар за транзицију запослених у РТБ-у један од најбољих, ако не и најбољи. – У републичком буџету за 2008. предвиђена средства за рад ТЦ-а, али и преквалификације, доквалификације, усмеравање и све мере активне политике запошљавања. – Д. Рањеловић: Подршка пословодства и синдиката РТБ-а Центру, као и изузетно добра сарадња са борском филијалом НСЗ

Штанд басенског ТЦ-а на прошлогодњем сајму запошљавања у Бору

РТБ. – Од укупно 13, колико их је отворено у Србији, Центар за транзицију запослених у РТБ-у је један од најбољих, ако не и најбољи. Овде је урађено много - озбиљне анализе, анкете, едукације, пружена помоћ запосленима, олакшано им је решавање радно-правних односа и зато очекујемо да он буде озбиљан пример другим центрима. Сматрамо да предстојећа приватизација неће утицати на рад ТЦ-а, већ ће бити прихваћен и од стране новог власника, односно послодавца управо због тога што они знају шта значи ТЦ и колико је употребљив за решавање кадровских питања – истакла је Зорица Којчин из

Министарства економије и регионалног развоја и уједно председник комисије за надзор над радом транзиционих центара, 6. фебруара, приликом посете басенском ТЦ-у. Комисија, у којој су још били и представници Националне службе запошљавања Раде Васиљевић и Весна Вучковић, тог дана су обишли канцеларију у Бору и разговарали са Миодрагом Цонићем, в. д. генералног директора РТБ-а, а потом и канцеларију у Мајданпеку, где их је примио Витомир Миладиновић, в. д. директора РБМ-а. Обојица директора су имали само речи хвале за оно што је Центар урадио у минулом периоду.

Госпођа Којчин је најпре објаснила да је обавеза праћења рада ТЦ-а из Министарства рада и запошљавања прешла у Министарство економије и регионалног развоја, односно његовог Сектора за запошљавање, као и у надлежно одељење у НСЗ. Одлука Надзорног одбора пројекта је да ресорно министарство и НСЗ пропрате рад ТЦ-а, а по извршеној анализи и достављеном мишљењу министру и комисији, у буџету за 2008. годину су предвиђена средства за финансирање њиховог функционисања, као и за преквалификације, доквалификације, усмеравање и све мере активне политике запошљавања.

– У приватизованим фирмама јављају се кадровски проблеми, вишкови запослених, не само у броју већ и у структури, било квалификационој или старосној. Стога су потребне обуке и додатно образовање за нова радна места. Министарству економије као надлежном за послове запошљавања и збрињавања тих људи, преко НСЗ која је директно одговорна за ту област и представља оперативни орган свих тих послова, веома је значајно да се реши њихов радно-правни статус и да не дођу на евиденцију НСЗ. А, није у питању само један запослени, него читаве породице. Ова фирма значи град, посебно у Бору и Мајданпеку. У развијеним земљама постоји Одељење за људске ресурсе, па ТЦ може да буде један његов сегмент. И будућем власнику је битно да има што мање таквих проблема. Можда ће послови ТЦ-а да се коригују у складу са његовим потребама, али сигурно је да Центар има сигурну перспективу. Ми смо спремни да подржимо идеју да басенски центар буде отвореног типа – не само за запослене у РТБ-у него и

за сва предузећа у граду - закључила је Којчин.

– Општи услови у којима је Центар деловао у 2007. нису били повољни јер су прву половину године карактерисали неизвесност и неу-

Нови живот

– На Западу је то чак и пракса да се проблеми који настају због промене власничке структуре решавају на организован начин – било да је то транзициони центар или неки други облик, али у суштини прилази тим проблемима који проистичу из нове организације или нових намера послодавца су такви. И ваш нови власник ће имати потребу да мења унутрашњу структуру, прилагоди је потребама процеса рада или да дође у ситуацију да отпушта део радника. Зато се надамо да ће ТЦ и даље да живи и да ће га он врло радо прихватити поготово кад види да и држава то помаже материјалним средствима – сматра Васиљевић.

спешне активности првог тендера за приватизацију Басена, а другу почетак реализације новог тендера. Као повољне околности истакао бих подршку пословодства и синдиката РТБ-а, изузетно добру сарадњу са борском филијалом НСЗ, образовним институцијама и медијима, као и почетак активнијег рада Локалног савета за запошљавање и већи прилив наменских средстава за подстицај запошљавања посредством НСЗ и Фонда за развој – истакао је Драган Рањеловић, координатор басенског ТЦ-а.

Ј. Станојевић

Јавни позиви за организовање јавних радова и доделу субвенције послодавцима, као и за samozapošljavanje

Рок за пријаве 23. март

Послодавци могу да добију субвенције од 80.000 до 160.000 динара у зависности од развијености општине. - Незапосленима за samozapošljavanje додељује се 130.000 динара. - Захтеви се подносе у филијалама НСЗ

БОР. – Влада Републике Србије донела је одлуку о упућивању јавног позива за организовање јавних радова у 2008. години. За ову намену из републичког буџета издвојено је 650 милиона динара. Право учествовања у овом поступку имају органи територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе, јавне установе и јавна предузећа, привредна друштва, предузетници, задруге, друштвене организације и удружења грађана. Средства ће се одобравати за организовање јавних радова у области: социјалних, хуманитарних, културних и других делатности, одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе. Она ће се користити за зараде незапослених лица укључених у јавне радове, накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са посла, обезбеђења безбедности и здравља на раду, обуке и извођења јавних радова, највише до износа од 10 одсто одобрених средстава. Пријава се подноси на обрасцу

који се без накнаде може нпривавити у свим филијалама НСЗ. Рок за подношење пријава истиче 23. марта.

Национална служба за запошљавање је расписала јавни позив за доделу субвенција послодавцима за отварање и опремање нових радних места. Она се додељује послодавцима који отварају до 50 нових радних места, а висина зависи од развијености општине у којој се лица запошљавају, и то: 160.000 динара у најнеразвијенијим, 130.000 динара у неразвијеним и 80.000 динара у осталим општинама. (Општине Бор и Мајданпек су сврстане у категорију најнеразвијенијих, Кладово у неразвијене, а Неготин у остале). Износ субвенције се увећава за 40.000 динара уколико послодавац запосли лице које припада једној од ризичних категорија незапослених (лица са инвалидитетом, Роми, старији од 50 година и деца без родитељског старања, старија од 18 година). Приоритет у одобравању ових средстава имају послодавци који запошљавају већи број лица који при-

Трагови очаја Борске реке: Јавни радови и у области заштите животне средине

падају ризичним категоријама, као и избегла и расељена лица, дугорочно незапослене, вишкове запослених, лица без квалификација и припаднике других ризичних категорија незапослених. Захтев са бизнис планом може се преузети у филијалама НСЗ или са сајта www.nsz.sr.gov.yu.

Субвенција за samozapošljavanje додељује се незапосленом лицу ради оснивања привредног друштва, радње или другог облика предузетништва у једнократном износу од 130.000 динара. Право да конкуришу

имају лица која се налазе на евиденцији НСЗ и која су завршила инструктивну обуку за samozapošljavanje. Субвенција се не одобрава за регистрацију индивидуалног пољопривредног газдинства и задруге, за обављање делатности у области трговине, игара на срећу и мењачнице. Захтев са бизнис планом подноси се филијали НСЗ. Све додатне информације заинтересовани могу добити у Филијали Бор, Ул. 7. јули 29 (030/4531-100 и 4531-11).

Ј. Станојевић

Центар за транзицију запослених у РТБ-у у минулој и овој години

Помажу саветима и информацијама

Борска канцеларија завршила протеклу годину са 3.100 евидентираних корисника. – Лане је 21 програмом обуке било обухваћено 446 полазника. – Створена база података вишкова радника који су 2006. напустили Басен, а почело креирање базе предузетника и МСП у општини Бор

Обуку ТЦ Мајданпек успешно је завршило 101 полазник

РТБ. – Борска Канцеларија Центра за транзицију запослених у РТБ-у завршила је протеклу годину са скоро 3.100 евидентираних корисника – басенских радника и чланова њихових породица (поред 2.700 у 2006, лане је остварен контакт са још 400 нових корисника). Међу њима, највише је било заинтересованих за организовање програма обуке, могућности запошљавања и самозапошљавања, а реализовани су и неки нови облици сарадње путем сајма запошљавања, нови пројекат “Отпремнином до посла” и други. Главну услугу Центра представљало је управо саветовање и информисање радника о решавању различитих питања из области радно-правних односа, а постепено све више и о могућностима запошљавања, предузетништва, улагања и трајнијег решавања њихове егзистенције,

Друго кључно подручје деловања Центра било је организовање обуке ради стицања нових знања и вештина,

преквалификације и доквалификације. Тако је на крају једногодишњег циклуса започетог средином 2006. па до половине 2007. у Бору било обухваћено кроз 21 програм обуке укупно 446 полазника (информатичка 56, еколошка 60, стари занати девет, актуелни занати 90, рачуноводство и виртуелна предузећа 34 и семинари 197), од којих су 80 задржали радно место, а 64 је запослено по евиденцији НСЗ. Сертификати за све ове програме су такозваног екстерног карактера. Анкетирано је 76 полазника, а резултати показују да је две трећине њих користило знање стечено обуком, да је једна трећина нашла посао у области за коју је обучавана (рачуноводство, сервисери рачунара, столари за алуминијумску столарију и козметичари), а једна трећина у некој другој области.

У контактима са вишковима запослених, Центар је евидентирао 420 захтева за обуком, највише из области екологије, рачуноводства, раз-

личитих сервисних функција и грађевинских струка). Заједно са борском филијалом НСЗ створена је и одговарајућа база података о вишковима радника која садржи податке о њих 940 који су напустили РТБ крајем 2006. Са кадровским службама басенских предузећа организовано је сагледавање потреба за обуком преосталих радника и то чак за неколико стотина запослених који немају одговарајуће квалификације за послове које обављају нити потребна знања за нове технологије и

породица, али и преосталих запослених и осталих незапослених, биће и у овој години једна од главних активности Центра. Планирано је да се 2008. саветовањем обухвати 400 појединаца, а самостално и у сарадњи са НСЗ организују два сајма запошљавања са 600 посетилаца, клубовима за тражење посла обухвати 200 корисника и организује рад виртуелних предузећа за њих 50. Наставиће се и програми обуке за шта се очекују средства од Министарства економије

Знање “чува” радно место

– Почетак претходне године карактерише интензиван индивидуални рад са вишковима запослених који су крајем 2006. напустили РБМ, а предмет њиховог интересовања су била радно-правна, као и питања везана за пензијско-инвалидско и здравствено осигурање. Центар је своје услуге пружао и радницима из других предузећа у Мајданпеку. Планом образовних активности били су обухваћени како бивши запослени, тако и чланови њихових породица, али и садашњи запослени, како би сачували своја радна места након приватизације, а у складу са потребама РБМ-а. Лане је обуку успешно завршило 101 полазник, и то за крановође, електро-завариваче, општу информатичку, електронско пословање, судове под притиском, руковоаце грађевинским машинама и аутодизаличаре. За ову годину смо планирали наставак досадашњих активности – саветовање вишкова и чланова породице, сајмови запошљавања, информатичке обуке, тражење посла путем интернета, писање ЦВ, интервју са послодавцем, јавни радови, пружање помоћи тешко запошљивих категорија, обуке посредством образовних институција, могућност саветовања и обуке предузетника – каже Драган Николић, координатор ТЦ Мајданпек.

опрему која се уводи у производњу и прераду бакра.

Центар је лане, такође, проширио и контакт са предузетницима и почео креирање базе података предузетника и МСП (око 1.200 на подручју општине Бор). Посебно је развијена сарадња са борском филијалом НСЗ како би се корисници услуга Центра усмерили на коришћење активних мера Службе, а сам ТЦ се укључио у сајам запошљавања, јавне радове и друге активне мере НСЗ, док је сарадња са локалном заједницом остварена интензивирањем деловања Локалног савета за запошљавање.

–Саветовање и информисање вишкова радника и чланова њихових

и регионалног развоја, и то за 100 полазника у девет програма (еколошка, самостално вођење пословних књижа, пословни администратор, грађевинска керамика, сува градња, сервисери рачунара, фискалних каса и клима уређаја, као и козметичари). Ту су још и укључивање 400 корисника у програме јавних радова, подстицање запошљавања жена, младих, инвалида и других категорија, наставање се креирање базе вишкова радника и развијање услуга саветовања и информисања предузетника – истиче Драган Рањеловић, координатор Центра за транзицију запослених у РТБ-у.

Ј. Станојевић

Седница локалног савета за запошљавање

Данас вишак, сутра предузетник

Укупна вредност прошлогодишњих одобрених јавних радова у борској општини креће се око 5,5 милиона динара, а у њима се запослило 50 лица. – На два сајма запошљавања у Бору до посла дошло њих 153. – Савет треба да пропагира мере активне политике запошљавања НСЗ, а да једну посебну седницу посвети предузетништву

БОР. – Локални савет за запошљавање ће убудуће да препоручи органима општине у којим областима од значаја за локални заједници и које организације треба да конкуришу за организовање јавних радова. Савет је, такође, проценио да на новом конкурс, који је у току, могу да се обезбеде средства до 15 милиона динара која омогућавају запошљавање до 150 незапослених лица у јавним радовима у борској општини. Ово је главни закључак са седнице локалног савета за запошљавање СО Бор, одржане 28. фебруара, на којој је разматран извештај о реализацији програма јавних радова по конкурс за 2007. и припреме за нови у 2008. години.

Наиме, лане је на два конкурса за јавне радове било укупно 28 подносилаца, од којих је 12 усвојено – седам за општину Бор (ЈКП “3. октобар” – уређење Бора и МЗ Брестовац, ОО

Црвеног крста и Омладинска задруга Пулс– помоћ старим лицима, Асоцијација за општину Бор – два пројекта старих заната, Центар за културу – прикупљање и обрада архивске грађе и Музеј рударства и металургије – археолошко истраживање локалитета Шитаће у Злоту). Укупна вредност ових радова се креће око 5,5 милиона динара, а у њима се запослило 50 лица.

Прошле године одржана су два сајма запошљавања у Бору на којима је било присутно 1.380 незапослених, од чега су се 153 запослили – највише са трећим и четвртим степеном стручне спреме. Обуку за активно тражење посла завршила су 502 незапослена Боранина, од којих су 60 успели да то и остваре. Од марта 2007. у борској филијали НСЗ ради и Клуб за тражење посла кроз који је прошло 101 лице, а сваки пети је дошао до “ухлебљења”. Почев од 1.

јула ту је и лице које ради са послодавцима, а до сада су обишли 220 послодаваца у Бору. У оквиру пројекта “Отпремнином до посла” 26 лица је добило средства за самозапошљавање. Обуку за развој предузетништва у Пословном центру НСЗ завршила су 227 лица, док је њих 139 закључило уговоре, а организује се и обука за рад у виртуелном предузећу.

Ово су само неки од података из извештаја о реализацији програма

активних мера запошљавања НСЗ који је, такође, био на дневном реду ове седнице. Том приликом је закључено да савет пропагира све ове активности, а да се једна посебна седница посвети предузетништву. Било је још речи и о конкурс за остваривање пројеката из Стратешког плана социјалне политике у општини Бор за период 2008 – 2012. године.

Ј. Станојевић

Бивши радници и пензионери РТБ-а протествовали испред генералне дирекције

Исти аршин за све

Живаљевић: Ми смо једина фирма у Србији где бивши радници и пензионери, а процењујемо да их има око 15.000, нису планирани да добију накнаду. – **Митровић:** Протокол који су потписали в. д. генералног директора РТБ-а, представници синдиката “Независност” РББ-а, РБМ-а И ТИР-а нема основу у важећим законским решењима. – Протестни скуп одржан 12. фебруара и у Мајданпеку

БОР. – Грађанима другог реда направили су нас, нажалост, наше колеге, генерални директор и Влада Републике Србије јер су нас оставили без наших права. Наиме, сви синдикати потписали су 27. децембра да ћемо од Владе да тражимо 200 милиона евра од оних 466, на име отпремнина за пензионере, садашње и бивше раднике РТБ-а. Члан 42 и 43 Закона о приватизацији каже да се под радницима у субјекту продаје подразумевају и бивши радници и пензионери, а ми смо једина фирма у Србији где они, а процењујемо да их има око 15.000, нису планирани да добију надокнаду. Следеће седмице одлазимо у Владу да предамо више од пет хиљада потписа и, уколико нас у року од недељу дана, не позове нико из Агенције за приватизацију или Министарства економије и регионалног развоја, радикализоваћемо протесте, односно

забранићемо новом власнику да уђе у круг предузећа.

Ово су речи Звонка Живаљевића, председника Одбора синдиката металаца за Борски округ, упућене са скупа близу три хиљаде бивших радника и пензионера комбината бабра, али и радника ФОД-а, ФЛЖ, Заштите и Института за рударство и металургију, одржаног седмог фебруара испред зграде генералне дирекције РТБ-а. Протест је организован да би изразили незадовољство што су изузети из споразума по коме ће само тренутно запосленима у предузећима “на линији бабра” после окончања приватизације припасти накнада од 200 евра по години радног стажа.

Из медија смо сазнали да су 17. јануара у Београду в. д. генералног директора РТБ-а, представници синдиката “Независност” РББ-а, РБМ-а и

ТИР-а, као и министар економије **Млађан Динкић** потписали овај протокол који нема основу у важећим законским решењима. Тамо је апострофиран привилегован статус 4.691 актуелно запосленог у наведеним целинама и измишљено је њихово посебно право у процесу приватизације РТБ-а. Нама, који нисмо обухваћени овом бројком, укинута је право запослених у смислу Закона о приватизацији, али и Устава РС по коме сваки грађанин има право на једнаку законску заштиту. Наш захтев упућен је сви институцијама – председнику

државе, Владе, синдиката, Народне скупштине, заштитнику грађана, Врховном суду – рекао је **Милутин Митровић**, председник Иницијативног одбора бивших радника и пензионера РТБ-а.

Након завршетка овог протеста, окупљени су кренули према “Топионичкој капији” где су сат времена блокирали улаз у круг предузећа. Сличан скуп организован је 12. фебруара и у Мајданпеку, на коме је било око 700 бивших радника и пензионера РБМ-а.

Ј. Станојевић

KUPUJMO NAŠE, KVALITETNO I POVOLJNO
ŽENSKЕ VELIČINE DO BROJA 50
I MUŠKE DO BROJA 60

BUTIK
СА

SPC MLADOST BOR, GORNJA GALERIJA
KOD ULAZA U ZATVORENI BAZEN

- TRIKOTAŽA (setovi, haljine, suknje, bluze, bolero...)
- DONJI VEŠ (brushalteri, gaćice, steznici, korseti...)
- KUPAĆI KOSTIMI SVIH VELIČINA I MODELA
- PIDŽAME, SPAVAĆICE, BADE MANTILI, PEŠKIRI...
- TRENERKE, BODI MAJICE, POLUROLKE, ROLKE...
- ČARAPE I VELIKI IZBOR UNIHOPA OD 45 DINARA
- SOBNE PAPUČE VELIČINE OD 29 DO 46 PO CENI OD 90 DO 140 DINARA

NAČINI PLAĆANJA

- GOTOVINA
- ODLOŽENO ČEKOVIMA DO 60 DANA ILI NA 4 MESEČNE RATE
- PLATNIM KARTICAMA DINA, VISA, MAESTRO I MASTERCARD

TELEFON:030/441-291

SVE 2806 VAS

Укрштене речи

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14					15	16						
17				18				19				
20				21				22			23	
		24	25				26			27		
28	29		30			31				32	33	34
35		36			37				38			
39				40					41			
42							43					

ВОДОРРАВНО: 1. Планина северно од Бора, 7. Планина код Мајданпека, 14. Узбуна, 15. Планина северно од Бора, 17. Украсно дугме на народној ношњи, 18. Птица селица (мн.), 19. Италијански композитор, Франческо Паоло, 20. Жалосна врба (мн.), 21. Град у Италији, 22. Желатиозна маса, 23. Атлетски клуб (скр.), 24. Рачваста кост код птица, 26. Планина у Бердану, 28. Рудник бабра (скр.), 30. Окрњен, непотпун, 31. Град у Италији на Јадрану, 32. Интерна прва помоћ (скр.), 35. Прибор за рад, 37. Врста биљке, јапански пасуљ, 38. Планина код Бора, 39. Планина западно од Неготина, 41. Помоћно средство за ходање, ходуље, 42. Откривање тајне, 43. Планина код Бора.

УСПРАВНО: 1. Роман Максима Горког, 2. Велика рибарска мрежа, 3. Униформисан слуга, 4. Ирена одмила, 5. Ознака за километар, 6. Без новца (нем.), 7. Бродске саонице, 8.

Симбол титана, 9. Учесници догађаја, 10. Местоу Италији на Јадрану код Равене, 11. Прва непознаница у математици, 12. Линија, 13. љубав (тур.), 16. Име америчког глумца Марфија, 18. Планина код Бољевца, 21. Наш циркус из Београда, 22. Морска ситна риба, гирица, 25. Активно чланство, 26. Град у Немачкој, 27. Потпун, цео, 28. Са задовољством, 29. Град у Словенији, 31. Змијски цар, удав, 33. Покрајина (скр.), 34. Плитка лимена посуда за печење, 36. Неман, аждаја, 37. Скупа, у пуном броју, 38. Савезни тржишни инспекторат (скр.), 40. Суседна слова, 41. Тридесето и шеснаесто слово азбуке.

Крста Иванов

Решење – ВОДОРРАВНО: Магил крш, Старица, агарм, Велики крш, тока, роде, Тости, иве, Атри, гел, АК, јатан, Мироч, Рв, крч, бари, ИЦП, алати, соја, Стол, Дели лован, штаке, Црвја индр, чнавајо

Руси и Канађани хоће злато Леца

ЛЕЦЕ. – Након скоро двогодишњег стечајног поступка, рудник злата Леце, у општини Медвеђа, коначно иде на продају. Агенција за приватизацију је 27. фебруара објавила оглас о томе, а аукција је заказана за 31. март. Почетна цена за непокретности, опрему и земљиште рудника је 771 милион динара, али због најаве великог броја компанија, нарочито из иностранства, очекује се да на аукцији та цифра буде знатно већа. За куповину „Леца“, осим неких домаћих и компанија из Аустрије и Бугарске, највеће интересовање показало је – сазнајемо из „Политике“ - неколико руских и канадских фирми, чији представници последњих дана интензивно обилазе лецко налазиште злата. Нови власник, иначе, неће имати никаквих обавеза према повериоцима који су од рудника „Леце“ потражили чак 7,4 милијарди динара. Наиме, Трговински суд у Лесковцу признао је само дуг од 217 милиона динара и ти повериоци биће подмирени од продаје рудника.

Најава приличног интересовања за овај рудник може се боље разумети имајући у виду текст „Злато весник кризе“ који такође доноси „Политика“ са тезом да несигурна времена доводе нове купце на глобално тржиште жутог метала, па берзански шпекуланти потискују јувелире и дижу цену „нове глобалне валуте“ у небеса. „Несигурна нововековна времена злату враћају некадашњи статус сигурног финансијског прибежишта – каже се на почетку овог текста. – Унца жутог метала никад није била толико скупа као крајем месеца. На берзи у Сингапуру 21. фебруара достигла је цену од 953,60 долара. „Бујање криза широм света, све слабији амерички долар и посустала производња старих рудника од Јужноафричке Републике до Аустралије и Перуа, лако би могли ове године да подигну цену унце злата на 1.000 долара“ прогнозирао је ових дана берза у Лондону.

И док се са становишта берзанских махера нафта последњих месеци није показала као сасвим сигуран доносилац профита, цене злата, сребра, платине и палладијума нису показале такву колебљивост. Племенити метали показују постојани раст цене, што због смањених испорука јужноафричких, канадских и латиноамеричких рудника, што због појачане тражње високоразвијених индустрија. Али, понављају због упуца богатих инвестиционих фондова из свих крајева света. Они пумпају све више новца у трговину златом и ако ставрно поверују да је злато сигурна лука, унца злата коштаће ускоро преко 2.000 америчких долара, процењује угледни билтен светског удружења потрошача „Agora publishing“.

Из старог албума

Везе са светом

Министар економије и регионалног развоја **Млађан Динкић**, на конференцији за новинаре 7. фебруара после потписивања уговора са аустријским Атеком, изјавио је и то да ће Влади Србије предложити да део средстава који ће од продаје РТБ-а ући у државну касу, определи за изградњу полуаутопута који ће источну Србију повезати са Коридором 10. Рекли бисмо – актуелизован проблем стар више од једног века. Јер, чак и у првој деценији битисања Борског рудника, овај крај је важио за забачено подручје - „слепо црево“ како народ воли да каже. „Прогледао је“ 1912. године изградњом пруге узаног колосека Бор – Метовница. У послератним годинама изграђена је пруга нормалног колосека од Вражогрнца, преко Бора и Мајданпека, до Броднице, чиме је успостављена железничка веза са светом до Београда или Ниша. А, „куда нас воде ови друмови?“ „чувени“ пут Зајечар – Бор, чија траса иде преко Николичева, дуга нешто више од 18 километара, јесте само мала деоница замисли да се изгради савремена саобраћајница Зајечар – Марковац, како би се Тимочка крајина приближила Београду за осамдесетак километара.

На снимку из старог албума – вијадукт на прузи Бор – Мајданпек.

Ј. С.

Трифундан на рајачким пивницама

Рез за рог

Дејан и Чедомир орезају први чокот

РАЈАЦ. – На сеоској светковини о Трифундану (14. фебруара) прошло годишњи „колачар“ **Чедомир Цветковић** предао је „дужност“ младом виноградару **Дејану Првуловићу**. Потом су заједно са свештеницима и гостима из целе Србије у најближем винограду орезали први чокот да боље роди, што је, како легенда каже, и Св. Труфун уочио пошто му је коза обрстила лозу.

Одавно се зна да сви који пробају рајачко црно и мускате, добро их упамте, па им се врате. Уз бројне роштиље и овна на ражњу они су и овога пута до касно у ноћ проверавали снагу лањских малигана. А, да су рајачка и вина из околних пивница међу најјачим и најароматичнијим у свету, зна се још од сајмова у Бордоу, Аверсу, Паризу и Лондону пре 100 година.

Међутим, као и многа по Србији, и ова виногорја су поделила судбину остарелог српског села. На срећу, последњих година, из порушених пивница, од којих неке спајају 19. са 21. веком, полако ничу нове, са спратом за госте, као и нови засади винограда на падинама у долини Тимока које се одувек такмиче са Хваром по броју сунчаних дана.

Текст и снимак: Љ. Алексић

Друга изложба радова чланица удружења „Пупољак“

Мирис „Руже“ трајан у керамици

БОР. – Током фебруара и марта борска публика је у Галерији Уметничке колоније „Бакар“ имала прилику да погледа и ужива у керамичким и руком тканим употребним и украсним предметима од керамике, предива и стакла групе Боранки из удружења „Пупољак“. За овогодишњу, другу по реду изложбу (прва је била уочи Сретења Господњег 2007), насловљену „Илуминације“, изабрани су радови 14 чланица – **Слађане Ђурђекановић Мирић, Милице Жикић, Мирјане Жикић, Снежане Каличанин, Јулије Колев Стојковић, Миље Милановић, Славице Миленковић, Драгице Милојевић, Милене Митровић, Милице Нешић, Сузане Радосављевић, Драгане Адама Станисављевић, Слађане Станојевић и Злате Стојановић.**

Ово удружење окупља заљубљенике у керамику и ткање, било да се баве израдом или су само поштоваоци предмета или материјала од којих су рукотворени, и броји око 30 чланова. **Душан Кабић**, историчар уметности, из Музеја РиМ, каже да „то није више „Пупољак“ већ млада „Ружа“ чији ће мирис изгледа бити трајан у керамици. Ова изложба сада добија своје прве препознатљиве релације. Оне су изрази реалног и иреалног, ближа одредница „нова борска сецесија“ која има своје инспиративно утемељење у неговању етно мотива тимочког поднебља. Зато и јесте „борска сецесија“: нова форма, глазура, употребљивост“.

Ј. С.